

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică

Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei.
a doua și a treia oră 4 Lei.

Grabă fără zăbavă

— Dacă vrem, putem să nu întârziem — Inaintarea spre cele bune trebuie să o începem cu pruncii de școală —

de GAVRIL TODICA

Sfântul *Ieronim*, care a trăit în primele veacuri ale creștinismului (332—421), avea o vorbă minunată de îndemn pentru cei doritori de învățatură. El zicea nume:

„Pe pământ să învățăm lucruri de acele, a căror cunoaștere să ne rămână și în ceriu“.

Cu alte cuvinte, până suntem în viața pământească să ne silim a ne câștiga o astfel de învățatură, care să ne aducă folos și după moarte.

Dacă te silești după bani, avere, comori: aceste se pot pierde aici pe pământ. Le rod moliile, le mănâncă rugina, le fură tâlharii. Chiar de nu le pierzi, îți sosește ora morții și nu le poți duce cu tine după moarte. Le lași aici, fie că vrei, fie că nu vrei. Prin sita morții nu poți strecura nici o materie. De vei locui în bordeiu, de vei locui în casă boierească sau în palat împărătesc: tu ești numai chiriaș trecător în ele. Azi ești, mâne nu ești. Nu sunt ale tale. La moarte îți rămân aici. Tu te duci...

Mult grăitoare și adevărată este deci învățatura sfântului *Ieronim*:

„Pe pământ să ne agonisim o astfel de învățatură, care să ne fie folositoare și în ceriu“.

Cu toate acestea, nu e luată în socotință de oamenii de astăzi. Mai ales statele fac tocmai întors.

Dacă cetim programele de învățământ ale școalelor de azi, începând de la școalele primare până la universități și nu numai de la noi, ci din toate țările — ne înspăimântăm de câte învățături fără rost se strecoară în capul elevilor și studenților. Patru din cinci părți ale întregului învățământ se învârt în jurul materiei, din care nimic nu putem duce

cu noi după moarte, nimic nu ne folosește în viața de dincolo, ci ne otrăvește numai viața de dincoace.

Invățaților din ziua de azi le place să se tot bată în piept, să se fălească cu învățatura lor cea luminată

disprețuind pe învățații din evul mediu (răstimpul dela anul 476 până la 1492), despre cari zic că erau superstitioși (lesne crezători) și întunecați la minte.

Invățații din evul mediu erau însă în multe privințe mai cuminți decât învățații din ziua de azi. Bunăoară ei învățau în școale mai ales limba latină. Nu se zăpăciau cu mai multe limbi, ca la turnul Vavilonului, cum se zăpăcesc elevii din școalele de azi, învățând 4—5 limbi și nici una cum se cade.

De multe-ori am scris și eu, că ne-ar fi destul să învățăm numai două limbi, dar aceste să le învățăm bine: *limba mamei*, pentru a ne putea înțelege cu cei de o națiune și *limba latină*, pentru a ne înțelege cu popoarele de altă limbă.

Dar putem bate toaca la urechea surdului. Lucrurile cele mai simple străbat cele mai anevoe în mintea și priceperea oamenilor. Ori și dacă străbat, oamenii nu vreau să le facă. Le mai plac cele încurcate.

Vă puteți închipui ce ușurătate ar fi, ca Românul să învețe limba română și limba latină; Ungurul limba ungurească și limba latină; Germanul limba germană și limba latină; Englezul limba engleză și limba latină; Francezul, Italianul, Rusul, Turcul, Iaponezul, Chinezul și alții, limba lor maternă și limba latină. Ne-am pomeni, că prin limba latină, un student român s'ar putea înțelege cu oameni din Rusia, Iaponia, China, Anglia, America

și din oricare țară de pe pământ, unde sunt școale secundare și universități. N'ar fi asta o mare apropiere între popoare? Vedem doar și acuma, că un preot romano-catolic dela noi, se poate înțelege — prin limba latină — cu alt preot romano-catolic din Irlanda, Canada, Australia, America și din oricare parte a pământului.

Nu e asta o mare ușurare?

De ce nu o înfăptuim, prin toate școalele, cu toată graba, fără zăbavă?

Voiu lua pe rând și alte învățături, căci îndreptarea oamenilor e bine să se înceapă cu pruncii de școală, nu cu oamenii bătrâni, cari nu se pot îndrepta.

La Ierusalim iarăși e necaz. Abia s'au potolit frământările dintre arabi și evrei la locurile sfinte, și telegramele vestesc din nou lupte. Intr'o margine a orașului a fost găsit, de curând, trupul unui evreu ucis, despre care spun martorii, că este o nouă ispravă a arabilor. In schimb, tot în aceeași zi, evreii au aruncat din tren pe un negustor arab, pe care mai nainte îl bătuseră măr. Arabul s'a ales, din cădere, cu răni foarte grele. Acestea două fapte au așifit iarăși foarte mult dorul de răzbunare al popoarelor învrăjbite. Sunt temeri, că vor urma incendieri și mai sângeroase decât întâi. Armata engleză are mult de furcă în Palestina.

Domnul ministru Valda-Voevod la Viena. Dl ministru de interne, Alex. Vaida-Voevod, a plecat zilele trecute la Viena, pe timp de-o lună. In vremea cât va lipsi din țară, conducerea trebilor din întru o are d. Iuliu Maniu, președintele Consiliului.

Un moșneag vrednic de cinste. Moșneagul Ioan Darie din comuna Izvorul Alb, jud. Neamț, de mult avea dorința să aducă acasă osemintele feciorului său mort în războiu. Acum că împlinise vârsta de 80 de ani și nu mai avea nădejde de trai îndelungat, s'a luat cu căruța trasă de cei doi cai ai săi și nu s'a oprit până dincolo de Oituz, la muntele Lăpușului. Acolo a desgroptat cu mâna sa proprie osemintele feciorului său și a plecat acasă. Drumul încolo și înapoi l-a făcut în 4 săptămâni, și pe drum n'a mâncat decât pâine și a băut apă. Ajungând acasă, sătenii l-au primit cu mare cinste și au făcut eroului o îngropăciune ca'n povești.

Domnul nostru Isus Hristos făgăduiește sfânta Cuminecătură

Reformații, lutheranii, pocăiții, unitarii și alți creștini, cari nu se țin de biserica noastră, nu cred că Domnul nostru Isus Hristos este de față în sfânta cuminecătură sau împărțășanie. Unii spun că pâinea și vinul numai închipuie trupul și sângele Domnului, alții că acelea sunt numai simboale și iarăși alții că sunt niște semne goale. Singură biserica noastră și cea ortodoxă susțin, că în sfânta Cuminecătură nu mai este pâine și vin, ci acelea se prefac în trupul și sângele Mântuitorului, cu toate acestea rămân însă însușirile pâinei și ale vinului. Așadară noi putem spune cu drept cuvânt, că Hristos este în mijlocul nostru, și că va și fi, până va mai trăi un singur preot hirotonit în regulă, pe acest pământ.

Și tocmai pentru că să le putem dovedi, pocăiților mai ales, că biserica noastră nu greșește când susține această învățătură, e bine să urmărim învățătura aceasta în sfânta Scriptură.

După ce Isus a înmulțit cele cinci pâini și cei doi pești în măsură că pe urmă s'au umplut douăsprezece coșuri de sfărmituri, poporul a venit la el tot mai des. Isus le-a înțeles gândul și le-a zis: »Amin, amin zic vouă, mă căutați nu pentru că ați văzut semne: ci pentru că ați mâncat din pâini și v'ați săturat. Câștigați-vă nu mâncare pieritoare, ci mâncarea care rămâne în viața vecilor, pe care va da-o vouă Fiul omului, căci pe acesta l-a însemnat Tatăl Dumnezeu» (prin semnele și minunile mari pe cari le face). Deci au zis către el: »Ce vom face să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu?» Răspuns-a Isus și a zis lor: »Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți întru acela, pe care l-a trimis el». Deci i-au zis lui: »Ce semn faci tu, ca să vedem și să credem ție? Ce lucrezi? Părinții noștri au mâncat mană în pustie, cum este scris: pâine din ceriu le-a dat lor să mănânce». Deci le-a zis lor Isus: »Amin, amin zic vouă, nu Moise v'a dat vouă pâine din ceriu, ci Tatăl meu va da vouă pâinea cea adevărată din ceriu. Căci pâinea lui Dumnezeu este care pogoară din ceriu și dă viață lumii». Deci au zis către el: »Doamne, pururea dă-ne nouă pâinea această». Și le-a zis lor Isus: »Eu sunt pâinea vieții, celce vine la mine, nu va flămânzi, și celce crede întru mine, nu va înseta nici odată. Căci m'am pogorît din ceriu, nu ca să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pe mine» (Ioan 6, 26—35, 37). Deci cărtiau Jidovii împotriva lui, căci a fost zis: »Eu sunt pâinea vieții, care s'a pogorît din ceriu», și ziceau: »Au nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, a căruia tată și mamă îl știm noi?» Deci a răspuns Isus și le-a zis lor: »Nu cărtiți întru voi!... Eu sunt pâinea vieții. Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit. Aceasta este pâinea vieții, care pogoară din ceriu, ca celce va mânca din ea să nu moară. Eu sunt pâinea cea vie, care s'a pogorît din ceriu; de va mânca cineva din pâinea

aceasta, va trăi în veci; și pâinea, care o vom da eu, trupul meu este, pe care îl vom da pentru viața lumii». Deci se priceau între sine Jidovii, zicând: »Cum poate aceasta să-și dea nouă trupul să-l mâncăm?» (Ioan 6, 38—43, 47—52). Dacă Jidovii n'ar fi înțeles tocmai bine cuvintele lui Isus, abunăseama că le tâlcuia altfel. Dar Isus nu numai că nu le dă alt înțeles, ci același lucru îl spune a doua oră și mai lămurit: »Amin, amin zic vouă: de nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi» (Ioan 6, 53—54). Și ca să nu rămână nici cea mai mică îndoială că el vrea să-și dea trupul spre mâncare și sângele spre băutură, mai adaugă: »Căci trupul meu cu adevărat este mâncare, și sângele meu cu adevărat este băutură» (Ioan 6, 55).

Ce se întâmplă acuma? Auzind cuvintele acestea învățăceii, se turbură și ei înșiși, și se smintesc, și au curajul să i-o și spună în față. Iată cum ne-o istorisește aceasta sf. evanghelist Ioan: »Deci auzindu-l mulți din ucenicii lui, au zis: »Greu este acest cuvânt, cine poate a-l asculta?» (6, 60). Iară Isus cu toate acestea nu schimbă nimic din cele spuse, nu-și tâlcuește cuvintele altfel, nu dă nici o explicație, ci dimpotrivă cere să creadă cuvintelor sale, fiindcă »spirit sunt și viață sunt». »Dintru aceasta mulți din ucenicii lui s'au dus dela el, și mai mult cu el nu umblau. Deci zis-a Isus celor doisprezece: »Au nu doară și voi vreți să vă duceți?» Răspuns-a lui Simon Petru: »Doamne, la cine vom merge? Cuvintele vieții veșnice tu le ai. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu» (Ioan 6, 66—68).

Așadară e mai limpede decât lumina soarelui că Hristos, a făgăduit că-și va da trupul spre mâncare și sângele spre băutură. Întrebarea e, dacă credem și noi asemenea celor doisprezece, ori doară murmurăm și noi și ne smintim asemenea jidovilor și ucenicilor cari l-au părăsit? Cine este celce a făgăduit că-și va da trupul spre mâncare și sângele spre băutură? Este Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat. Și atunci, cum vin reformații, lutheranii, pocăiții unitarii și alții să tragă la îndoială făgăduința aceasta? Se vede că și ei s'au smintit asemenea jidovilor și ucenicilor. Noi însă, suntem alături de cei doisprezece și zicem cu Petru: »Doamne, la cine vom merge? Cuvintele vieții veșnice tu le ai. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu».

Iuliu Maior.

O frumoasă serbare la Năsăud

Reuniunea meseriașilor români își sfințește steagul cu mare pompă

Frumoasă serbare ne-a fost dat să vedem Duminecă, 22 Septembrie anul curent, în Năsăud. Deși Dumnezeu a voit ca în acel timp să ploaie, totuși s'a adunat multă lume care asculta cu nesăț vorbirile conducătorilor.

Dimineața, s'a slujit Sfânta Liturgie la biserica greco-catolică. Au servit Rev. D. vicar Dr. Titus Mălaiu și părintele Gavril Bichigean.

La ora 11 s'a făcut sfințirea steagului în Piața Unirii fiind de față lume multă chiar și din străini. Sfințirea s'a făcut la un altar anume ridicat pentru aceasta. Dumnezeu a voit ca să ploaie. Credincioșii cu capetele descoperite erau parecă blagosloviți de Cel de sus

pentru marele act la care iau parte. Căci să se știe, că steagul înseamnă ceva sfânt, ceva care te duce la biruință sigură. În marele războiu ce-a trecut câte pilde nu ne-a lăsat steagul! Steagul e ceva foarte scump în viața noastră.

Insemnătatea steagului au arătat-o toți vorbitorii începând cu mult iubitul nostru vicar Rev. Dr. T. Mălaiu. D-sa ne-a povestit multe istorioare, să le tot ascultăm, în cari se vedeau pildele bune și folositoare ce le putem trage. Au mai vorbit d-nii Vasile Bichigean, Mihail Cantor, Dumitru Nacu și Emil Mărcușiu.

La această prea frumoasă serbare a fost invitat și d. prefect Dr. Vasile Butta d-sa fiind chiar naș al drapelului (steagului). Ne putând lua parte din oarecari piedeci neașteptate, D-sa a delegat pe d. E. Mărcușiu care l-a reprezentat.

După vorbiri s'au bătut cuiele. Așa se face totdeauna când se sfințesc steaguri. Cuele nu sunt cue obișnuite. Sunt făcute cu cap mare în care este săpat numele celui ce-l plătește. Lucru frumos și de laudă.

După amiază a fost un banchet dat în onoarea oaspeților. Au ridicat paharele mai mulți vorbitori în cinstea M. Sale Regelui M. h. Inalta Regentă, Guvernul Român precum și a Comitetului Reuniunii, care a făcut serbarea.

Seara s'a dat o petrecere cu joc. A fost și un program foarte bun. Cântări frumoase conduse de d. prof. Al. Ionescu-Butaș. Declamări reușite și o piesă „Peptorni”. Cei ce-au jucat, ne-au făcut să petrecem câteva clipe de bucurie.

Petrecerea s'a terminat în spre zorii zilei, în liniște și pace. Mi-a venit atunci în minte viitorul de aur al României-Mari. Am văzut cum Românii noștri încep a îmbrățișa meseriile, cari devin din ce în ce mai prețuite.

Octavian Ruleanu

Tipicul săptămânii XXI după Rusalii

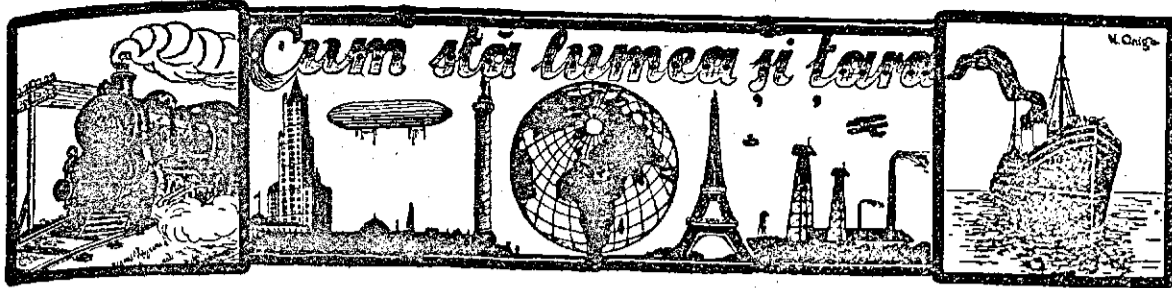
13 Octombrie 1929, Dumineca IV. după înălțarea sf. Cruci, a sf. Fărinși celor adunați în Sinodul al VII-lea icumenic din Nicea. (Rânduiala din Mineiu, vezi la 11 Octombrie).

Sâmbătă seara, la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 4 ale învierii v. 4 și 6 ale sf. Părinți v. 6. Mărire a Părinților v. 6. și acum dogmatica v. 4. Intrat. Lumină lina... Prohimenul zilei și paremiile Părinților. Stikavna învierii v. 4. Mărire a Părinților și acum a Născătoareii de Dumnezeu din Octoih v. 4. Acum slobozeste... Troparul învierii v. 4 și al Părinților v. 8. Deslegare.

Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparul învierii v. 4. și al Părinților v. 8. Stihologiile învierii v. 4. Polieleul. Troparele mari ale învierii v. 5. Ipacoii și Antifoanele (treptele) învierii v. 4. Toată suflarea... Evanghelia învierii X. Învierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire și acum v. 2. și celelalte la locul lor. Rugăciunea preotului. Catavasiile Bunevestari. După catavasia III se dealna Părinților, după catavasia VI condacul și icosul învierii v. 4. și al Părinților v. 2. Luminătoarea învierii X și a Părinților. La laude, 4 stihiri ale învierii v. 4 și 4 stihiri ale Părinților v. 6. Mărire a Părinților v. 8 și acum »Preabinecuvântată ești... Doxologia-mare.

La sf. Liturgie ale învierii v. 4. Apostolii și Evangheliile din dumineca a III după înălțarea sf. Cruci și din Dumineca Părinților.

Dumineca seara (inserat comun), la Doamne strigat-am... 6 stihiri, 3 ale învierii din Octoih v. 4 și 3 ale martirilor din Mineiu (14 Octombrie). Mărire a Martirilor v. 8 și acum a Născ. din Octoih v. 4. Lumină lina... Prohimenul zilei și îndată »Invrednicește-ne Doamne, în seara aceasta... Ectenia: Să plinim rugăciunile noastre cele de seara Domnului... Stikavna învierii v. 4. de cele de seara Duminecă. Acum slobozeste... Troparul zilei »Arhi-strategi ai oștilor cerești... Ectenia: Indură-te spre noi, Dumnezeule... Deslegare.

Serbările dela Turda

Adunarea „Asociațiunii” și desvelirea statuii marelui luptător al românismului, Dr Ioan Rațiu.

Din ziua de Sâmbătă, 5 Octomvrie, e multă lume românească adunată la Turda. Se ține acolo, adunarea generală de fiecare an a bătrânei „Asociațiuni” pentru învățatura și luminarea poporului român. Această mare tovărășie, care în timpul Ungurilor a fost un razim atât de puternic al sufletului și al graiului nostru românesc, în lumea de astăzi, cu atâtea lupte și scârbe politice, a cam rămas pe loc, ca să nu zicem, că a chiar dat îndărăt.

Mai de mult, ea era chiagul național al Românilor de sub stăpânirea ungurească. Era scutul limbii și al datinelor noastre bătrânești. Și era făclia vrăjită, care lumina cugetele și simțirile românismului ardelean.

În împrejurările celea nouă, când țara este a noastră și graiul nostru e liber și stăpânitor, „Astra” și-a cam pierdut rosturile de cândva. Însă s'a recules curând și a găsit altele: *răsbândirea luminei și a învățăturilor în părțile largi ale poporului*. Lumină ne trebuie și astăzi, și „Astra” cu sănătoasele ei orânduieli vechi, era chemată să ne-o deie întreagă și curată, înălțătoare.

După război, „Astra” a și pornit pe celea mai bune cărări. Însă au venit dese lupte politice, multe schimbări de guverne, și „Asociațiunea” încă le-a resimțit în mare măsură, bine înțeles nu atâtea din vina ei, cât a învrăjbirilor cari sunt împreunate cu luptele politice prea inveninate.

Despărțămintele „Astrei”, înafară de 3—4,

cari s'au purtat într'adevăr mai brav, chiar și decât în vremurile celea bune, s'au pus pe somn lung și răspândirea lumii tânja în celea mai multe părți. Oamenii s'au firimit în partidele politice și trebile învățaturii de obște au dat îndărăt. Asta mai cu seamă pe la margini și prin celea sate și orașe mărunțele, căci, la Cluj de pildă, la Brașov, Sibiu, Blaj, s'au mai gasit cărțurari și oameni de suflet, cari să țină sus stegulețele „Astrei”. În deosebi la Cluj, în jurul universității, cărțurarii noștri au rămas strâns legați de năzuințele bătrânei „Astre” culturale.

Acum, în preajma adunării generale dela Turda, oamenii de bine ai neamului nostru și-au dat seama, că „Asociațiunea” trebuie să-și recâștige vechea vigoare și vechile puteri de muncă. Steagul ei nu poate fi lăsat în părăsire, căci poporul nostru este tot atâtea de insetat sufletește, ca și în timpurile de robie. Ba chiar mai dornic de învățătură și de înaintare. Prin urmare „Astra”, trebuie reinviată pretutindeni. Trebuie să punem toți umărul, ca să-o înălțăm unde a fost odată.

Mai ales, trebuie să ne facem luntre și punte, ca să nu-și părăsească „Biblioteca populară” și toate celelalte cărări ale ei, prin cari răspândia lumina în popor și încrederea în înaintarea neamului nostru. Să punem ban lângă ban, cei săraci mai puțin, cei cu dare de mână mai mulți, să ne înscriem membri la „Asociațiune”, ca să-o scăpăm din impasul în care se găsește. Bugetul „Astrei” pe anul ce

vine, se înfățișează la Turda sărac și nelindestulător pentru nevoile ei. Conducătorii noștri să-și dea silința să-l cumpănească astfel, ca să fie bine. Să se mai taie din celea „reprezentări” și „recepțiuni” dela centru și să se dea pentru tipărirea de cărți și de broșuri folositoare. Chiar și muzeul și biblioteca cea mare, mai pot aștepta, căci acestea sunt făcute pentru mai puțin, dar cei mulți nu-i lertat să sufere!

Din partea noastră, aveam toată încrederea, că adunarea dela Turda va găsi mijloacele, ca „Astra” noastră cea bătrână și glorioasă, să se refacă, și la buget și la curaj, pentru un viitor tot atât de mare, cum a fost trecutul său de peste 60 de ani! Voința nu lipsește nimăru. Iar unde este voință tare, nici izbânda nu poate să întârzie!

Tot în ziua de 5 Octomvrie, se desvelește la Turda chipul săpat în bronz al vechiului luptător pentru cauza națională, statuia fostului avocat și președinte al partitului național ardelean, bătrânul *Dr Ioan Rațiu*, cel cu „Memorandul” și cu temnița ungurească pentru drepturile poporului român. Statuia dela Turda este un strălucit semn de recunoștință pentru omul, care zeci de ani a fost stejarul de tărle al luptelor noastre politice cu Ungurii asupritori. Numele lui Rațiu asemenea este unor nume ca Iancu, Bărnăușiu, Șuluțiu, Șaguna. Deci o statuie a lui la Turda, demult era o cerință a sufletului nostru românesc. Onoare celor cari au ostenit pentru înfăptuirea ei.

I. Târnăvă

Ce e mai nou în politică

Se vor împuțina ministerele — Averescanii pregătesc o mare adunare, pe ziua de 13 Octomvrie, la București

Încă din primăvară a făgăduit d. Maniu, că va împuțina ministerele, ca țara să aibă mai puțin ministri, mai puțin cheltuieli cu plățile și cu susținerea ministerelor. Acum, spre toamnă, d. Maniu vrea să-și țină această făgăduială, mai cu

Foiața „UNIRII POPORULUI”

Cântec bătrânesc

Pe drumul Bălgradului
Mergu murgul Radului,
Din picioare scanteind
Din gură pară țipând.
Cu frâu galben la picioare,
Cu șcaua 'ntoarsă sub foale...

Măiculița Radului
Radului viteazului
Murgulișu' că-l vedea
Și din gură-așa grăia:
— Murgule, cal minunat,
Cu vin roșu adăpat,
Cu lapte dulce 'ngrășat,
Pe Radu un' l-ai lăsat?

— Nu te maică, supăra
Tristă veste de-i afla...
Pe Radu rău l-am lăsat
La poartă la Tarigrad
Unde Turcii l-au tăiat...!

Biata maică, vai de ea,
Cosicioara că-și smulgea
Și pe murg îl blăstăma:
— Murgule, fii blestemat
Că feciorul mi-ai lăsat
Pe loc tare depărtat;

L-ai lăsat
Neîngropat.
Cu pământu ne 'nvelit
Fără loo de odihnit!

Murgu capu 'n jos pleca
Și cu jale necheza:
— Nu te, maică supăra,
Și nu mă mai blăstăma
Că drăguț feciorul tău
Și viteaz stăpânul meu,
Cu pământu-i învelit
Și-i cu loc de odihnit;
Turcii, cum mi-l-au tăiat,
Cu copita am lucrat
Până groapa i-am gătat
Și în ea l-am îngropat!

De pe Secaș

Maica Domnului și copilul milos

A fost odată un băiat, care se pierduse de părinții lui, așa că nu se știa de unde-i și al cui este.

Și fiindcă băiatul acela era foarte curățel și frumușel, și pe deasupra încă foarte istet, de aceea l-a luat un boier de suflet și l-a dus la curtea sa, ca să-l crească.

Nu departe de curtea boierului, era biserica satului, iar la porțița bisericii, se afla o cruce, pe care era zugrăvit chipul Maicii Domnului cu Domnul nostru Isus Hristos, în brațe.

Băiatul găsit, trecând odată pe lângă biserică și dând cu ochii de chipul Domnului, nostru Isus Hristos, a crezut că acela nu e chip, ci e un băiețel viu ca și dânsul. De aceea, mai pe urmă, ori de câte ori căpăta el de mâncare, și mai ales pâine, n'o mănca singur, ci îndată fugia cu dânsa până la porțița bisericii și o împărăția cu domnul Isus Hristos, zicând:

— Na, mititelule, mănăncă și tu, că știu că vei fi flămând”.

Și Isus Hristos întindea mâna și lua pâinea. Și așa s'a întâmplat aceasta de mai multe ori, în mai multe zile și săptămâni la rând.

Dela un timp însă, băgând boierul de seamă că băiețelul aflat, cum căpăta pâine, îndată și fugea cu dânsa, i-a venit cam bătător la ochi și, de aceea, l-a întrebat, într'o zi, unde se duce și ce face el cu pâinea, de o isprăvește așa de iute.

— „Ce să faci! — răspunse nevinovatul și neprefăcutul băiat, — ia, o împărțesc cu mititelul acela dela porțița bisericii!”

Boierul, neștiind cine e mititelul dela porțița bisericii, și crezând că e vreun băiat din sat, care-l momește să împartă pâinea cu dânsul, s'a supărat și i-a zis:

— Dacă e așa treaba, apoi du-te la mititelul acela să-ți dea el, de acum înainte, de mâncare, că eu nu-ți mai dau nimica!

Băiatul, văzând că boierul s'a supărat pe dânsul și că nu vrea să-i mai dea de mâncare,

seamă că d. Mihai Popovici, ministrul de finanțe, a cerut ca reducerea ministerelor să se facă mai degrabă, ca să se poată alcătui bugetul anului viitor, sau consemnarea de cheltuieli și venituri a statului.

În urma împrejurării de mai sus, e foarte cu putință ca pe la mijlocul lunii Octomvrie, să nu mai avem decât 10 ministere, cu 10 miniștri.

*

Generalul Averescu vrea să dea o dovadă văzută, că partidul său mai trăiește încă și că are partizani cât frunză și iarbă. Spre scopul acesta a chemat pe ziua de 13 Octomvrie la București o mare adunare, unde generalul nădăduiește, să se adune zeci de mii de oameni. Guvernul a îngăduit ținerea acestei adunări și fruntașii averescani se trudesă să adune mulțimile. E vorba să se facă și o mare defilare pe străzile Bucureștilor, ca să se poată vedea puterea generalului.

Față cu această adunare, guvernul dlui Maniu suride, căci nu prea crede în izbânda ei.

O veste dela București, neîntărită până acum, spune că la adunarea din 13 Octomvrie d. general Averescu își va da mulțămida dela conducere, iar în locul său va fi ridicat Prințul Barbu Știrbey. Generalul ar rămânea numai președinte de onoare.

Vara n'a plecat încă

Ea s'a oprit în țara Englezilor

Ce-i drept, vara ar cam trebui să-și adune cotrențele, că o înghesue toamna de dindărăt. Însă ea, ca omu, își mai tământă plecarea cât poate. Cică dumezei ar fi îndrăgît peste măsură țara Anglușilor, unde face isprăvuri nu tocmai dorite. În Anglia de miazăzi sunt și acum călduri mari și secetă, ca în luna lui Cuptor. De uscăciunea cea mare au prins a seca fântânile și pă-

a început să plângă și ducându-se la porțița bisericii, zise către Domnul nostru Isus Hristos: — „Eu n'am căpătat astăzi nimica de mâncare și-s flămând de abia mă mai țin pe pe picioare!... Dă-mi, deci, acuma și tu, mititelule, ceva să mânc, că și eu îți dam când aveam!“

Abia a rostit el cuvintele acestea, și iată că Maica Domnului din chip, cum era zugrăvită pe cruce, s'a prefăcut deodată în femeie vie, a scos o pâine de grâu, albă și mare cât o rotiță de plug și, întinzând-o băiatului, îi zise:

— „Na, puiule, că: cine dă, lui își dă!... Tu ai dat fiului meu, și eu îți întorc acuma darul, să ai pe un timp mai îndelungat ce mânca!“

Și, cum rosti, Maica Domnului cuvintele acestea, pâinea începu a se duce de-a dura înaintea băiatului.

Iar băiatul, bucuria lui, pornindu-se tot într'o fugă în urma pâinii, și ajungând-o, a luat-o și s'a dus cu ea la curtea boierească. Și șapte ani dearândul a mâncat el din pâinea aceea și n'a mai sfârșit-o:

*Că de unde idia
Nu se mai sfârșita
Ci iarăș creștea
Și mi se făcea
Cu mult mai frumoasă
Albă și gustoasă!*

S. Fl. Marian.

raiele, încât locuitorii și dobitoacele duc lipsă mare de apă. În unele ținuturi, apa se împarte cu măsură, ca tabacul și zahărul în timpul războiului. Stropirea grădinilor cu apă și a străzilor, la orașe, este oprită de autorități.

Uneori s'a putea întâmpla, ca vara din Anglia de miazăzi să aibă gust a mai da o raită și spre noi, și, în acest caz, am avea o lungă toamnă vărătică.

Lordul Roademere supărat pe Unguri

S'a întâmplat, în sfârșit, și această minune. Marele prietin de ieri, al Ungurilor lui Horthy, englezul Rothermere, cel care voia stricarea contractelor de pace și reînvierea Ungariei de demult, s'a supărat rău pe dadăciții săi dela Budapesta.!

Oare cum se face o treabă ca asta? Ce i-or fi greșit Ungurii, lui Roademere, de nu-i mai are la inima lui?

Lămurit nu se știe. Însă Rothermere spune, că nu-i mai plac ochii contelui Bethlen, despre care zice englezul, că este un apăsător și un belitor al poporului, care de răul lui nu poate ajunge la vot liber și la slobozenie deplină. În Ungaria de astăzi democrația este o minciună și grofii călăresc și acum pe grumazii poporului de rând, ca și în timpurile lui Tisza. Pentru acestea pricini, Rothermere zice, că nu mai face nimic pentru revizuirea contractelor de pace și pentru lărgirea granițelor ungurești.

Că asta va fi cauza, pentru care Roademere s'a întors cu spatele spre Budapesta, sau alta, n'are mare însemnătate. Faptul în sine e ceva, că Ungurilor li-s'a imputat brânza cu Lordul. Pentru noi, Românii, asta are însemnătate. Cel puțin nu mai are cine urla despre revizuirea contractelor de pace și despre reînvierea paripului unguresc, cel răposat în războiu.

Te pomenești și că grofii nu l-au plătit destul de bine pe englezul cu gură mare!

Crește prețul bucatelor

Era mare jale în țară pentru scăderea cea mare, pe care au avut-o în pragul toamnei, prețurile cerealelor. Plugarii mai cu seamă, ajunseseră aproape la desnădejde. Lucrurile par însă a se schimba în spre bine!

Schimbarea s'a simțit și la noi, pe piața Blajului, în săptămâna trecută. Prețul grâului s'a urcat până pe la 90—95 lei feldera. Asemenea s'a urcat, în chip simțitor, fasolea, care s'a vândut cu 160—170 lei feldera.

Vești bune sosesc în aceasta privință și dela Brăila, unde se încarcă bucatele în vapoare pentru streinătate. Urcarea de preț la vagonul de orz este de trei mii lei. Se arată urcare și la alte cereale.

Acestea semne arată, că dă Dumnezeu și se pornește o lume mai bună pentru plugari. Mai cu seamă, că și vitele sunt la preț.

Prețul cerealelor la Brăila

În ziua de 26 Septemvrie, bucatele au avut la Brăila, următoarele prețuri:

Grâu, fruntea, curat (80 Kg. la hectolitru) cu 710 lei suta de Kg Mijlociu 670 lei. Grâu mestecat 600 lei.

Secara 425 lei.

Orz (64 Kg. la hl.) 390 lei. *Ovăs* (42 Kg. la hl.) 330 lei.

Cucurus (porumb), dinte de cal, nou, 390 lei.

Fasole din Moldova și Muntenia 1190 lei. Meiu 284 lei. Mazăre 475 lei. Rapiță sălbatică 525 lei.

Un copil care a împușcat pe mama sa. Un copil de 10 ani din comuna Colibași de lângă Târgoviște, jucându-se curevolverul, a împușcat în cap pe mama sa, care se afla prin apropiere. Biata mamă a murit numai decât. Jalnica întâmplare este o pildă îngrozitoare pentru toți părinții, cari sufer desmierdăturile copiilor răi. Copiii n'au ce să umble cu arme, cari pot face isprăvi nenorocite, ca cea dela Colibași.!

În mica Austrie, fosta țară a Habsburgilor, este de multă vreme încordare mare între muncitorii social-democrați și între naționaliști. Și unii și alții vreau să fericească țara după calapodul minții lor. Socialiștii vreau să aibă ei puterea de cârmuire, iar naționaliștii cred, că cei de mai înainte ar duce țara de răpă, dacă ar avea-o pe mână. De-aici scârbă, lupte și frământări. Celea două tabere n'au rămas numai la vorbe, ci și-au alcătuit adevărate oștiri, cari la anumite prilejuri se adună în șire cătânești, defilând și arătându-și puterea. Chipul nostru arată acestea două tabere, în stânga pe social-democrați, iar în dreapta o parte din trupele naționaliștilor-fasciști, cari își zic „Heimwehr“ sau apărători ai țării.

Târgurile săptămânii

Luni 14 Octombrie: Crasna, j. Sălaj; Petriș, j. Arad; Tleanda, j. Someș; Praid, j. Odorhei; Pui, j. Hunedoara; Agaita, j. Târnava-Mare; Grădiște, j. Hunedoara.

Marți 15 Octombrie: Comăna de Jos, j. Făgăraș; Beliu, j. Bihor; Diciosânmărtin, j. Târnava-Mică; Copalnicmănăstur, j. Someș; Chizitău, j. Timiș; Seuta, j. Odorhei; Petroșani, j. Hunedoara; Slimnic, j. Sibiu; Roșia Montană, j. Alba-Iulia; Hălmeag, j. Făgăraș; Aiud, j. Alba Iulia; Cenadul Mare, j. Torontal; Sfântu-Gheorghe, j. Treiscaune; Timișoara, j. Timiș.

Joi 17 Octombrie: Cergăul, j. Satu-Mare; Tâsnad, j. Sălaj.

Vineri 18 Octombrie: Laslea, j. Târnava-Mare; Sic, j. Someș; Aradul Nou, j. Târnava-Mare.

Sâmbătă 19 Octombrie: Beșenova-Veche, j. Torontal.

Duminică 20 Octombrie: Salciua de Jos, j. Turda; Gătaia, j. Timiș; Fechetău, j. Bihor; Oravița, j. Caraș; Semlac, j. Arad; Nocrich, j. Sibiu.

Tren oprit de lăcuste. Trenul personal Vidin-Sofia din Bulgaria, a fost silit să se oprească în stația Braza, fiindcă atâtea lăcuste s'au așezat pe șine, încât roțile trenului nu se mai puteau învârti.

Nenorocirea dela Câmpulung. Locotenentul Adrian Adamu din aviație, primise zilele trecute porunca, să ducă în grabă o scrisoare la Dragoslavele, lângă orașul Câmpulung, unde se află Inaltul Regent, Patriarhul Miron. Ofițerul a și plecat cu mașina de sburat, având cu sine, ca observator, pe locotenentul Popișteanu. Sborul până deasupra orașului Câmpulung a fost norocos. Însă, la coborîre, mașina a ajuns într'un vârtej de aer și n'a mai ascultat de mâna locotenentului pilot (cârmăciu). Ea s'a prăbușit cu mare iuteală la pământ, omorînd pe locotenentul Adamu și rănind greu pe observatorul Popișteanu. Moartea bravului ofițer sburător, a stârnit mare jale în toată țara.

Mai bine și-a curmat firul vieții, decât să meargă la școală. Biatul de 13 ani Ioan Ransî din Cernăuți, a fost aflat spânzurat. În scrisoarea pe care a lăsat-o tatălui său el spune, că mai bucuros moare decât să meargă la școală.

Foc mare la București. Vineri în 27 Septembrie, s'a aprins la București, spre Obor, marea fabrică „Hermes”, care se ocupa cu stoarcerea de uleiuri din rapiță și din alte plante. Cum uleiurile toate ard cu mare putere, focul dela „Hermes” a îngrozit întreg Bucureștii. Cu toată truda pompierilor, pagubele au trecut de 6 milioane lei.

S'au prelungit biletele de tren cu reducere. Direcțiunea generală a Căilor Ferate Române a hotărât, ca toate biletele cu reducere sau gratuite pe calea ferată, cari era vorba să fie tăiate la 1 Octombrie, să se prelungiască încă pe-o lună de zile, adică până la 1 Noembrie. Știrea aceasta va face mare bucurie între funcționari!

O harpie la pușcărie. O femeie din Cehoslovacia, având bărbat cam bătrân și bolnăvicios, și-a pus în gând să se mântuie de el. Într'o noapte a luat săcurea și l-a tocat în cap. Bietul bărbat a și murit atunci, îndată. Harpia a stat acum în fața curții cu jurăți și a fost judecată la 15 ani temniță grea.

Școlară judecată la temniță. Un tânăr evreu dela Iași a voit să se înscrie la școala de științe de stat, prezentând la direcțiune un certificat de școală, fals (făcut și stampilat de el). Pentru această încercare de înșelăciune a fost dat în judecată și condamnat la doi ani închisoare!

Scrisori vorbitoare. Un englez a făcut de curând o interesantă iscodire. El fabrică din ceară și din alte materii, niște foițe subțiri, în formă de rotile, pe cari poate prinde graiul omenesc și se trimit la părinți ori la cunoscuți, în formă de scrisoare. Primitorul pune foiața la gramafonul pe care îl are acasă și aude graiul viu al scriitorului cărții. Graiul pe foiața-scrisoare se prinde tot cu ajutorul gramafonului. Azi-măine, iscodirea englezului va veni și pe la noi. Atunci, la cetit nu vor mai trebui ochi și știință de slove, ci urechi...! Vom ceti cu urechile.

Soldați sfâșiați de un obuz. La depozitele de muniție dela Otopeni, lângă București, soldații unei baterii de tunuri, erau ocupați în zilele trecute cu cercetarea unor obuze. Într'un moment nenorocit, un glonte a explodat și a ucis pe doi soldați din preajmă, iar pe alți patru i-a rănit greu. Morții sunt Mazăru Gheorghe și Milenschi Ion. Răniții se numesc: Calotă Ion, Mitruț Vasile, Stancu Barbu și Neagu Gheorghe. Explodarea s'a întâmplat din negrija maestrului încredințat cu revizia obuzelor.

Otrăvirile din Ungaria. În comunele Nagyrév, Tiszakürt și Obecske din Ungaria, de o vreme încoace toți bolnavii muriau, nici unul nu se însănătoșea. Interesant era, că moartea venia cu mari dureri de foale, după ce luau leacuri. Faptul acesta a dat de bătut poliției și s'au pus la pândă. În sfârșit s'a descoperit o grozăvie ne mai pomenită. Erau adevărat în comunele acelea câteva femei cari amestecau în leacurile bolnavilor otrăvă, și astfel fiecare bolnav muria și încă între chinurile cele mai groaznice. Până acuma au fost prinse 40 de femei otrăvitoare, cari și-au mărturisit păcatul.

Animale uriașe din alte vremi. Un american bogat își cheltuiește averea, făcând săpături în marele deșert Gobi din Asia. El caută urme și rămășițe ale vieții de demult. Și nu scormonește în zadar. De curând, acest american a dat peste oasele unor animale uriașe cari au trăit cândva pe pământ, înainte cu zeci și sute de mii de ani. Intre altele, a aflat și oasele unui fel de rinocer sau bivol cu corn în frunte, de-o mărime cumplită. Scheletul uriașului dobitoc are lungimea unei șuri, ba poate și mai bine. El a fost dus în America și așezat într'un muzeu, spre vedere.

Floxera poamelor. Până acum s'a știut numai de floxera viilor. S'a ivit însă de curând, în America de mijloc, o musculiță blăstămată care atacă poamele mari, merele și perele, piersicile, gutăile, în cari își așează puii. Aceștia sunt niște vermuleți îngrozitor de lacomi, căci pomul în care s'au înscuibat, rămâne ars după ei ca de foc. Nici o singură poamă sănătoasă nu mai rămâne în pom. Mielul se preface în cenușă, ca la merele Sodomiei de cari vorbește sf. Scriptură. Grădinile în cari apucă acest spurcat neam de floxera, nu mai dau mici o poamă, nici de gustare. Americanii se apără în potriva acestei muște cu stropitori, ca la vie. Doar' nu va aduce-o piaza cea rea și pe la noi...!

Focul dela Moreni arde tot mai cu putere. Fântâna cea arzătoare dela Moreni din vechiul regat, încă nu este stinsă și, de câteva zile, arde încă și mai cu putere decât până acum. Deodată cu flăcările ies din adâncimile pământului sunete surde și bubuituri, ceace face pe locuitorii satelor din jur, să se teamă de explozii și de vre-un mare prăpăd. Inginerii stau cu mâinile în sân și nu mai știu ce să încerce. Focul dela Moreni arde acum de vre-o opt luni de zile.

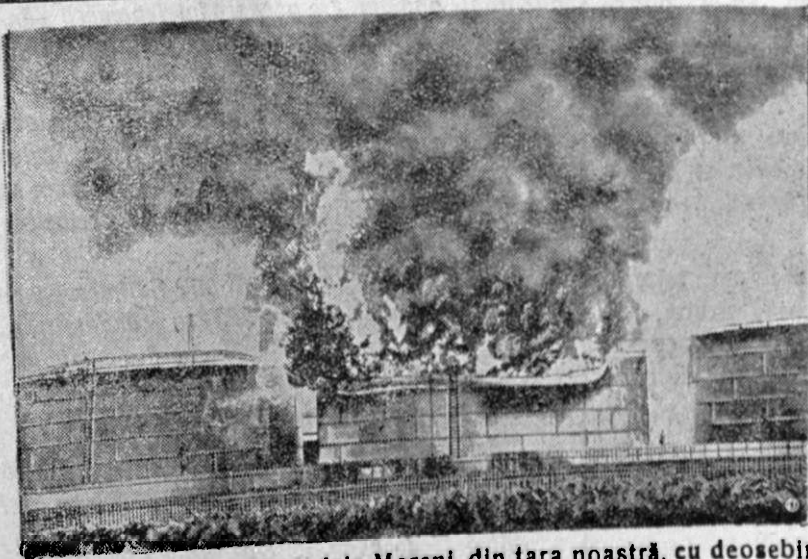
Furtună grosavă în America. Pe coastele Floridei s'a deslănțuit de curând o furtună grosavă. Orașul Nassau a fost pustiit aproape în întregime. Nici o singură casă din oraș n'a rămas fără stricăciuni. Dărâmurile au ucis 20 de oameni.

În Rusia credincioșii sunt oprți să repare bisericile. Țăranii din comuna Vasilkovka, județul Ecaterinoslav, s'au apucat de curând să-și repare biserica bătrână, care amenința să se dărâme. Bolșevicii dela putere, simțind de veste, au declarat revoluționari pe țărani și i-au dat în judecată pentru nesupunere față de legile țării. Precum vedem, bolșevicii duc lupta nu numai în potriva oamenilor, ci și în potriva lui Dumnezeu. Nici nu-i va cruța pe ei Preasfântul!

† **Alexandru Pădureanu.** Cine nu cunoștea în Blaj pe voinicul bucătar dela internatul de băieți?

Cu stătura lui uriașă, cu fața lui vecinic senină și zimbitoare, încins cu șortul alb, parecă îți spunea: „Nu aveți nici o grijă părinți, aci se gătește mâncare bună pentru fiii voștri”.

Din zori de zi, până seara târziu, neobositul Alexandru muncea fără repaus. Grijia de averea internatului ca și când ar fi fost averea lui. Avea un suflet bun pentru toată lumea, dar mai ales purta o mare grijă de „băieții” lui ca să capete o mâncare bună, când vin dela școală.

Chipul acesta înfățișază un mare foc ce s'a iscat, de curând, lângă țărmurile Angliei, într'un port de mare, la Hull. Focul a cuprins un uriaș tank (depozit) de petrol, în care erau 5000 galoane din acest ulei. Flăcările erau mai înalte de 30 metri și au băgat în mare spaimă pe locuitorii orașului. Împrejur mai erau și alte magazii, cari însă, din norocire, au scăpat.

Focul acesta are asemănare cu focul de petrol dela Moreni, din țara noastră, cu deosebirea, că la noi focul se hrănește de sub pământ, tot arde și nu se mai isprăvește!

Și acest om a trebuit să se stingă, după suferințe grele, în cea mai frumoasă vârstă de 40 ani, spre jalea tuturor cari l-au cunoscut.

Inmormântarea i-s'a făcut Luni, în 30 Sept. A fost multă lume aleasă, ca să deie cinstea cea din urmă unui om care cu atâta lăpădare de sine și-a purtat slujba la instituțiile noastre din Blaj. Elevii internatului de băieți l-au petrecut în șir până la groapă. Pe carul mortuar atârna o cunună oferită de ei cu inscripția: „Ultima recunoștință — Elevii internatului“.

Gazeta noastră a cărei cititor a fost repausatul, se alătură la durerea familiei sale intristate.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Animale păgubitoare

— Urechelnița —

Nu este nici o găză de care copiii și femeile să se teamă așa de mult ca de urechelniță. Ored despre ea, că intră în urechi. De aceea i-au și dat numele de urechelniță. Credința aceasta este foarte veche. Chiar și strămoșii noștri, Romanii încă se temeau de urechelniță. Și până în ziua de azi, aproape la toate neamurile din Europa, urechelnița este un obiect de frică. Spun despre ea, că ar sparge urechile și s'ar vârî în cap.

Această credință e greșită. Urechelnița nu sparge urechile. Strică însă pomii roditori, florile de garoafe, boabele de struguri, conopida și altele. Din cauza aceasta poate să fie socotit ca un animal

Urechelnița e de culoare brună strălucitoare. Pe picioare e gălbuie. În capătul pântecelui are prelungiri în formă de clește, cari la bărbătuș sunt dințete și foarte curbate, iar la femeiușcă sunt lipsite de dinți și seamănă mai mult cu un clește de sârmă.

Femeiușca își pune ouăle grămadă pe locurile umede, în mușchi sau sub coaja arborilor. Stă deasupra ouălor ca și o cloșcă.

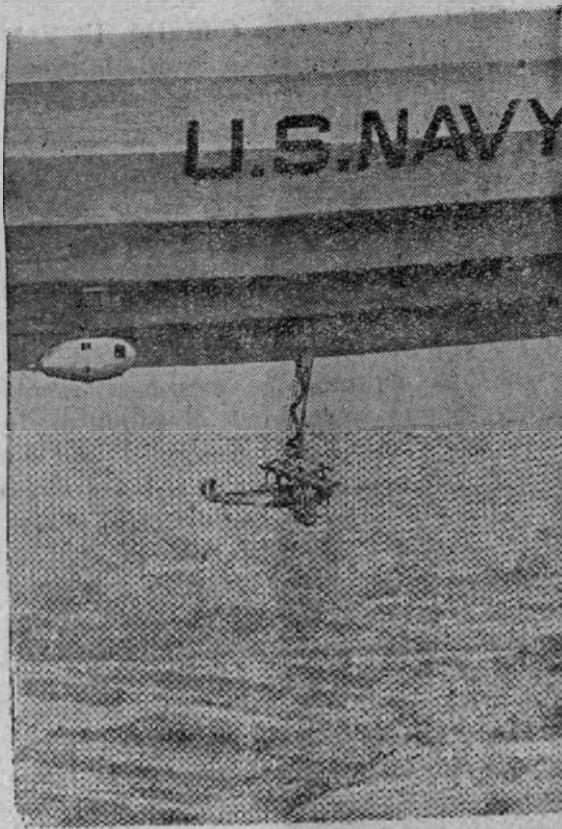
Din ouă ies larve, cari seamănă cu părinții. Le lipsesc însă aripile și au cleștele dela pânțele mai slabe.

Cleștele dela pânțele le ajută pentru ca să se apere și pentruca să-și poată desfăce și strânge aripile.

Urechelnițele sboară numai noaptea. În timpul nopții își caută hrană. Ziua stau ascunse la întuneric, sub pietrii, sub scoarța copacilor sau în frunzele sucite de omizi, în loc de omizi se găsesc urechelniți.

Urechelnițele se hrănesc cu poame dulci, cu struguri, mere, pere, prune, cu flori de Gheorghine și cu flori de Garoafe. Mănâncă și omizi și gogoase de fluturi, aducând prin aceasta și ceva folos.

Totuși pagubele pe cari le aduc în grădini prin stricarea poamelor și a legumelor sunt destul de mari, de aceea și în contra lor se folosesc tot felul de mijloace prin cari se pot prăpădi.

Vrabia și vulturul

Sau cum își dau mâna aeroplanul cu balonul

De când Nemții au ocolit pământul cu balonul lor numit „Zeppelin“, inginerii americani nu mai au hodină, ci se sfarmă într'una, să facă și ei asemenea baloane, cu cari să înlocuiască vapoarele și trenurile, să nu mai călătorească oamenii pe apă și pe uscat, ci prin aer. Ei vreau chiar să-i întrecă pe Nemți și să facă ceva mai mult decât ei.

Chipul nostru înfățișază un nou balon american, care este astfel alcătuit, încât, în timpul cât este în aer, poate primi vizita unui aeroplan sau mașini de sburat, care se leagă dedesubtul balonului și ia sau dă călători balonului. În felul acesta, balonul nu mai e delipsă să se coboare la pământ, când vrea să ia călători dintr'un oraș sau dintr'o țară peste care trece, căci aceștia se urcă ei la el, cu aeroplanul. Și pe niște scări măestrite, trec în balon, ca de pe o căruță pe alta.

Dacă din întâmplare intră în ureche vre-o urechelniță, se toarnă în ea apă, rachiul sau uleiul. Urechelnița nu poate suferi apă, nici rachiul sau uleiul și astfel iese afară.

Se mai poate scoate și punându-se bumbac în ureche, căci urechelnița își încârligă cleștele în firele de bumbac și scoțind bumbacul e scoasă și ea.

De pe pomi se prind urechelnițele, atârând de crengile lor căpăține de vite, de porci sau de oi. Urechelnițele se adună pe acestea căpăține, de unde se prind și se omoară.

Se mai pot stărpi și cu ajutorul crengilor de soc, din cari s'a scos măduva,

lăsându-le astupate la un capăt. Crengile se atâră pe pomi. Peste noapte urechelnițele intră în găurile crengilor de soc. Demineța crengile de soc se adună și se pun în apă, unde mor toate urechelnițele ce se găsesc în ele. Un alt mijloc de stărpire a urechelnițelor este acela cu snopii de paie de mazăre. În mijlocul acestor snopi se pune puțin bumbac uns cu miere sau cu ulei de garoafe. Acești snopi se pun pe straturi în grădinile de legume. Peste noapte se adună pe snopi o mulțime de urechelnițe, cari demineța se prind și se omoară.

Ion Popu-Câmpeanu.

A șasea serisoare [către plugari

Faceți rotația semănăturilor!

V'am spus și vă repet, că eu liniște nu pot avea până n'oi vedea agricultura noastră în rândul agriculturii din țările cu care ne concurăm. Cu legi, cu măsuri administrative, cu ajutorul statului, cu ajutorul așezămintelor de credit sau de vânzare — dar totodată și cu ridicarea minții plugarului — trebuie să ajungem cât mai repede la ținta noastră: sporirea producțiunii.

Prin această a șasea serisoare, voi arăta minții plugarului un izvor nou de sporire a producțiunii: rânduirea plantelor cultivate pe o bucată de pământ. La această înțelepțescă rânduire trebuie să ne ajutăm unul pe altul: statul și plugarul.

1. Ce trebuie să știe plugarul? Că dacă semeni, an după an, aceeași plantă în acelaș loc, rodul se împuținează. Iar dacă știi cum să rânduiești plantele una după alta pe acelaș loc, rodul sporește.

2. Ce trebuie să facă statul? Să înlesnească pe plugarii cari vor să-și facă rânduială la cultură — fie prin măsuri de „poliția câmpului“ — fie prin măsuri cari să înlesnească adunarea la un loc a petecelor mărunte.

3. Iar ce face statul, trebuie să meargă mână în mână cu ce va face plugarul — căci altfel strădania se duce în vânt — și din lege, or cât o fi de bună, s'alege praful.

* * *

Și acum să arăt temeiul acestor trei puncte. Cine nu știe că „nu merge grâu după grâu“? Adică de mers, merge — dar dă rod puțin, mult mai puțin decât dacă îl semeni după porumb, or mai ales după mazăre sau fasole. Agricultorii cumiști au băgat de seamă că așa e cu orice plantă cultivată: când se sfârșește viața ei, dacă n'o muși în altă parte, pe alt loc, puterea de rodire slăbește. Pământul „obosește“ și el tot hrănind mereu și mereu aceeaș plantă; se și zice: „oboseală de trifoi“, „oboseală de sfeclă“ ș. a.

Și e firesc să fie așa. Aceaș plantă — cu aceleași rădăcini, — îl sugă an cu an din aceeaș parte: ori de d'asupra, dacă are rădăcinile fi-roase cum e grâul; ori dela fund, dacă are rădăcinile înfipte adânc, cum ar fi sfecla, lucernalar dacă ști cum să le învârtești una după alta, vii cu planta tot mereu la masa plină, adică la pământul odihnit gata. Unde mai pui că fiecare plantă are boala ei și buruienile ei. Tot semănând-o pe loc în toți anii, se încuibează zdravăn boala și neamul de bătărie îndrăgostite de plantă. Ia schimb-o p'alt loc: și ai să vezi că rodul se mărește, boala scade, bătăriile se împuținează.

Această observare a făcut pe agricultorii înaintași, să chibzuiască și să întocmească fel de fel de planuri, ca să potrivească mai bine rânduirea plantelor una după alta, în așa chip ca ele să nu sârăcească prea mult pământul,

ei să-l găsească mai pregătit cu hrana care le place mai mult. Această rânduire a plantelor întocmită cu multă chibzuială, se chiamă rotațiune, fiindcă plantele vin una după alta pe aceeaș parcelă, ca roata. Iar lucrarea de împărțire a pământului în tarlale pe care are să se facă rotațiunea, se chiamă asolament (dela cuvântul solă, care însemnează tarla). Adeseori lumea amestecă cuvintele acestea amândouă: asolament și rotațiune; dar nu e nici o pagubă din asta!

* * *

Nu e lucru greu să faci „rotația” când ai pământ prea puțin. Ții seamă că dacă anul acesta l-ai pus grâu, la anul îl pui porumb (ori altă prășitoare). Dacă ai ceva mai multșor, îl împarți în două și pui pe o tarla o plantă care se prășește (cum e porumbul) și pe altă tarla o plantă care nu se prășește (cum e grâul); iar anul viitor, faci schimb. Dar nu e nici așa de ușor; căci dacă te ții numai de rotațiunea porumb-grâu (ori porumb-orz, ori porumb-ovăz) prea se secătuește pământul și trebuie îngrășat. Rotațiunea de doi ani a sărăcit pământul din sudul Italiei; și multe din pământurile țării noastre au sărăcit tot din pricina aceasta. De aceea, oricine poate, adică cine are mai mult, trebuie să caute o rotațiune la trei ani: pe aceeaș parcelă să nu vină rândul aceleiaș plante mai curând ca trei ani (un an da, doi nu). Este bine deci, ca la grâu și porumb, să se adauge încă o parcelă: ori cu mazăre, ori fasole, borceag, trifoi, pepeni.

Nu este însă tocmai ușor să faci un bun asolament și o bună rotație când ai ceva mai mult pământ și vrei să te ții de toate regulile. Trebuie să ții seamă de mai multe lucruri. Așa de pildă:

1. Felul pământului: Dacă pământul e nisipos, plantele prășitoare (cum e porumbul) trebuie să vie la rând cât mai rar, iar cele neprășitoare (cum e grâul și trifoiul) cât mai des. Pe câtă vreme cu pământul argilos (lutos) lucrurile se petrec tocmai dimpotrivă: el cere să fie prășit cât mai des.

2. Bogăția pământului. După o plantă care sărăcește pământul (ca de pildă sfecla de zahăr, grâul, meiul, paringul, tutunul, etc.), se pune una care se mulțumește cu mai puțin sau care chiar îl drege, cum sunt mazărea și trifoiul; iar după mazăre ori trifoi (cari îmbogățesc pământul) se pune grâu, orz ori sfeclă. Sfecla și mazărea nu pot veni pe acelaș loc, cu folos, decât la 4-5 ani; dacă le pui mai curând, trebuie să îngrăși sdravăn pământul, mai ales pentru sfecla de nutreț, și mai puțin pentru cea de zahăr. Iar lucerna și trifoiul trebuie să aștepte de două ori mai mult decât a durat verde pe loc.

3. Felul rădăcinilor. După o plantă cu rădăcini subțiri, firoase, cari nu se înfig prea adânc, trebuie să urmeze planta cu rădăcina adâncă (după grâu merge sfeclă; și după sfeclă, orz).

4. Durata culturilor. După o plantă care se culege toamna târziu, vine una care se seamănă primăvara. Iar cele care se seamănă toamna, trebuie să vină după una care s'a cules mai de cu vară.

5. După plante cari se prășesc (porumb, cartofi, fasole) vin plante cari nu se prășesc (grâne). Pentru a se ține seamă de aceste reguli, cine are mai mult pământ, obișnuiește asolament cu rotațe la patru ani. Pământul se împarte în patru tarlale. In anul întâiu tarlaua Nr. 1 se pune se pune cu porumb; Nr. 2 orz; Nr. 3 mazăre; Nr. 4 grâu. In anul al doilea se învârtește hora la dreapta, așa că unde a fost porumbul vine orzul; unde a fost orzul vine mazărea; unde a fost mazărea (ori trifoiul)

vine grâul; unde a fost grâul, vine porumbul. Și tot așa, mereu la dreapta, pentru anii următori, când, împlinindu-se patru ani, vine ficare la locul de unde a pornit; și o începe dela capăt.

* * *

Lucrurile nu se petrec pretutindeni după acelaș calapod. Plugarul trebuie să se uite și la altceva: să producă marfa pe care o poate desface mai cu preț și mai repede. Și firește că acest lucru împiedecă de multe ori socotelile d'acasă! Așa de pildă, agricultorul de lângă oraș n'o să se fie de aceleiaș regule ca agricultorul din Bărăgan. Lângă oraș se caută mult zarzavaturile, laptele și carnea. Firește că aci plugarul își va întocmi un asolament și o rotație care se întemeiază mai mult pe grădinărie și fânețuri. Alt asolament și altă rotație (întemeiate poate pe grâu, ori pe orz și pe porumb), își face plugarul din Bărăgan. In agricultură nu merge după tipic. De aceea are omul ochi să vadă — și minte să înțeleagă. Lucrul de căpetenie este să judeci: în ce stare lasă pământul cutare plantă; și pentru care plantă nouă se potrivește mai bine pământul în starea aceasta. Și alegi, dintre mai multe care-ți place.

* * *

O greutate mare în alegerea rotațiunilor în cultură stă în aceea că alegerea nu atârână numai de ce vrei dta, ci și de ceea ce face vecinul dtale. Plugarii noștri mărunți au pământul risipit în toate părțile. Și e foarte greu de ținut rânduiala și paza pe un câmp împestrilat, mai ales cu obiceiurile noastre. Se cer aci două lucruri pe care trebuie să le facă Statul cu autoritățile pe deoparte — și întovărășirea plugarilor pe de altă parte.

Statul cu autoritățile: mai multă rânduială în poliția câmpului. Autoritățile locale au ordin să aplice legile în ființă. Iar Ministerul de Agricultură va veni cu o lege mai complectă și mai mai gospodărească de poliție a câmpului. De asemenea, o comisiune a Ministerului cercetează acum o lege nouă, zisă de Comasare — după care din când în când, plugarii luminați vor putea să-și adune petecele mărunte la un loc, sau în două trei, după cum o fi felul pământului, ori nevoile locului.

In alte țări, o astfel de lege, e în ființă de mult timp; și ea a dat roade bogate: economie de timp cu alergătura dela o parcelă la alta, înlesnire de pază, rotații mai potrivite, etc. Ungurii o au de mulți ani. Și cu toate că în Transilvania populația românească a fost nedreptățită la aplicarea legii, am găsit un sat care

mi-a cerut să aducem mai repede legea Comasării.

Dar folosul unor astfel de legi — cum e Comasarea și poliția câmpului — nu e deloc simțitor, dacă buna înțelegere între plugari nu le însoțește pas cu pas. Am găsit sate unde plugarii se înțeleseseră între ei ca într'o parte a câmpului să pună toți păioase (grâu, ovăz, orz) și'n alta porumb. Iar în anul următor se făcea schimbul între cele două câmpuri. In Transilvania sunt multe sate unde se fac trei câmpuri, unul din ele lăsându-se pentru islaz. Multe lucruri bune pot face ei, dela ei, plugarii luminați. De aceea spunem și repetăm mereu: fără de luminarea dvoastră, a plugarilor, nu putem ajunge repede unde trebuie: sporirea rodului.

I. MIHALACHE
Ministrul Agriculturii

Un sat care se ivește după 400 de ani

In Germania este o dună mișcătoare, o îngrămădire de nisip, care e mișcată de vânt dintr'un loc într'altul. Până acum aceasta dună n'a putut să fie înșepenită loculul, din cauza aceasta a pricinuit multe pagube prin împrejurimi. Astfel înainte de aceasta cu vre-o 400 de ani, a îngropat un sat întreg. Acum a început din nou să se miște și să se mute într'alt loc. Astfel satul îngropat înainte de aceasta cu 400 de ani, acum se ivește din nou. Printre ruinile satului să găsească o mulțime de lucruri casnice și bani vechi, chiar și de prin veacul al XV-lea.

-Coricescu Ioan. Plânsoarea împotriva îmbogățitului dela d-voastră n'o putem publica, decât dacă ne-ai arăta și dovezi judecătorești, că el de fapt și-a făcut averea din furturi și „șterpeliri”. Dacă aveți asemenea dovezi, dați-l în judecată mai întâiu și nu-i va fi moale! Altfel, publicând plânsoarea fără dovezi, părește el pentru calumnie și ajungeți în necaz.

Mitru Micălacea. Din cei 180 lei primiți acum, am trecut 20 lei pe 1928, iar 160 lei pe 1929. Mai aveți de plătit 30 lei până la 31 Dec. 1929.

Am primit câte 45 lei dela următorii: P. Cârcoană, Călean Petru, Chindriș Dumitru.

Un chip din țările luminate

Tot al dracului e Neamțul, va zice Românul nostru, privind chipul acesta. Ați văzut Dvoastră la gări niște lădițe colorate, în cari dacă vări 2 lei iasă ciocolată, sau alte șaharitururi. O astfel de mașinărie au făcut Germanii pentru gazete. La orașele mari se vindeau adevărate gazetele până acuma de cătră niște copii cari sbierau cât puteau, imbiindu-și gazeta. Ca să mai închidă gura acestor copii, un inginer german a făcut mașinăria pe care o vedem în chip. Pe cutie e scris numele gazetei și cât costă, iar călătorul vără banii la locul anume numit și primește numai decât gazeta care-i place.

Așa este în alte țări, unde toți oamenii cumpără și cetesc gazete. La noi nu cetesc toți oamenii, dar, mai ales, nu dau bucurii bani pe gazete. Și nu-i bine așa, fiindcă gazetele sunt proba de cultură, de faaintare a unui neam.

Câte 90 lei. George Galoș, Șofron Naghi, Pavel Sandor, Vasile Homan, Ioan Petelean, Botoș Dumitru, George Trăușan, Nicolae Gal, Moldovan Ioan, Moldovan Nicolae, Râșniță Manoiță.

Câte 180 lei. Nicolae Firin, Țalan Teodor, George Covrig, Ciaba Gavril, Andreiu Ionaș, Ioan Giurgiu, Ioan Velcherean, Ing. Iosif Brebenaru, Văd. Maria Bogdan, Vasile Crișan, Căbulea George, Ioan Muntean.

Alte sume: Pop Vasile I. T. 200; Aron Stâncel 80; Libr. Szabo 375; Ioan Pop 146.25; Ioan Morariu 200; Iosif Oltean 240; Selegean Ioan 70; Valea Petru 25; Țițeiu Ioan 130; Constantin Măluș 150; Ciortea Nicolae 150; Păr. Merloz 765; Teodor Avram 100; Nicolae Mărcușiu 80; Bordeaux Oscar 60; Aug. Dămian 100; Ioan Decean 510; Traian Marcu 360.

Pentru restanțieri

Ne apropiem cu pași repezi de toamnă. Fiecare cetitor al nostru ajunge la câțiva bănișori, mulți puțini, dupăcum îi este starea.

Inainte de a vă face plătirile, vă rugăm să vă gândiți la datoria pe care-o aveți la gazeta noastră, care v'a tot păsuit cu plata.

De acuma nu mai putem păsui pe nimenea. Oricât de greu ne-ar veni, vom fi siliți să nu mai trimitem gazeta decât acelor care sunt în rând cu plata abonamentului.

Nu credem să mai fie altă gazetă care să fi așteptat atât cât a noastră. Dar acuma ne strâng și pe noi din toate părțile, așa că și noi vă rugăm să ne trimiteți numai decât abonamentele restante.

Nu răsplătiți, vă rugăm, binele cu rău, și nu ne siliți să întrebunțăm alte mijloace de încasare, neplăcute atât pentru noi cât și pentru Dvoastră.

Nr. 749—1929.

Publicație

Primăria comunei Bălcaciu arendează pășunatul de iarnă prin licitație publică în ziua de 5 Noembrie 1929 ora 8 a. m. în localul primăriei.

Pășunatul începe cu ziua de 15 Noembrie și sfârșește cu ziua de 15 Martie 1930.

Licitația se ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice. Prețul de strigare Lei 10000. Vadiu 10%. Supraoferte nu se primesc.

Condițiunile detaliate se pot vedea în orele de serviciu în biroul notarial.

Bălcaciu, la 28 Septembrie 1929.

Primar: ss. Martin Juchum   Notar: ss. Hermann A. Gross

(848) 1—1

Pielărie nouă!

Subsemnatul am deschis o **magazie de piele**, unde se vinde tot felul de piele, talpă, unelte de pantofar și opinci.

Marfă solidă, bună și ieftină!

B. NEUMANN,

Vis-à-vis de Judecătoria, în casele dlui Ștefan Nyerges.

(850) 1—?

Publicațiune

Cu privire la art. 106 al Cod. comercial publică „**Insoțirea de Credit Blaj sub Lioidare**” următoarele:

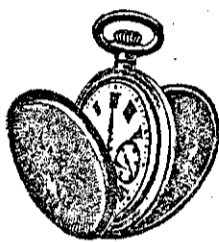
In anul 1928 nu s'a schimbat situația, circulație nu a fost. Averea insoțirii cu finea anului 1928 a fost 8472.41. Datorie nu e.

(847) 1—1

Cine vrea să cumpere ceas de buzunar să meargă la

M. Friedmann

Ceasornicar și juvaier Blaj

Aici se vând ceasuri cu garanție pe un an.

Prețuri fixe dar moderate!

(849) 1—?

„MINERVA”

MAGAZIA DE PIELE

s'a mutat din strada Reg. Ferdinand în piața Inocențiu Micu Clain

unde vinde: talpă, piele, opinci, sandale, curele și tot felul de unelte și material pentru pantofărie, de prima calitate și cu preț solid

(843) 3—?

In atențiunea Românilor din America

De vânzare

o casă (cu 6 camere, bucatărie, cămară, pivniță, bucatărie de vară, cuptor de pâine, spălătorie) cu toate supraedificatele (grajd, magazie mare, coșer pentru curuz, cotigar) și o grădină de 8 jughere (din cari 2 cu pomi) toate într'un singur complex, situate într'o comună între

Teiuș și Alba-Iulia

Doritorii de a cumpăra acest imobil se vor adresa Administrației

„UNIREA POPORULUI”, Blaj România

2—3 (844)

Cele mai bune și mai ieftine cărțile pentru oricare creștin sunt fără îndoială:

„Cărțile Bunului Creștin”

care sunt scrise pe înțelesul tuturor, ne mângăie, în necazuri și nefericiri, ne îmbărbătează în lupta grea a vieții, ne întăresc în credință, ne scapă de desnădejde și ne îndrumă în clipitele de îndoială.

Până acuma au apărut:

Nr. 4, *Darul lui Dumnezeu* (prețul 6 lei)

Nr. 5, *Adevărata fericire* (prețul 6 lei)

Nr. 6, *Taina spovedaniei* (prețul 15 lei)

Nr. 7, *Tâlcuirea apostolilor din Duminecele de peste an* (cam 400 pagini, prețul 50 lei)

Nr. 8, *Legea strămoșească* (prețul 15 lei)

Toate 5 laolaltă costă 92 lei.

Cereți-le dela toate librăriile și le răspândiți printre cunoscuții și prietini DVoastre. Celce răspândește cărțile bune, își câștigă mari vrednici înaintea lui Dumnezeu.

Moară de vânzare

In comuna Sâncel de lângă Blaj, se află de vânzare o **moară** cu motor de benzină Langhen-Wolf, 16 cai putere, și două perechi petri. Moara este în stare bună și funcționează zilnic.

Adresa la **Administrația gazetel.**

(842) 2—2

Recoltă bună

va avea numai economul, care întrebuințează la sămănatul grâului

SUPERPHOSPHAT
(GUNOI ARTIFICIAL)

Se află de vânzare, în condițiuni de plată favorabile, la prăvălia dlui

ȘTEFAN NYERGES

BLAJ, Str. Timotei Cipariu

(838) 5—?

ICOANE SFINTE

Reproduceri artistice de pe tablourile pictorilor clasici. — Diferite mărimi. — Dela 20—500 Lei. — Domnul Hristos. Prea-

curata Vergură Maria
INMORMĂNTAREA DOMNULUI HRI-
STOS executată în 5 colori, mărimea 47/59
cm. Lei 80. — Să nu lipsească din casa
nici unui creștin.

Se află de vânzare la

Librăria Seminarului, Blaj